

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»
ЖИТОМИРСЬКИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ТУРИЗМУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор
Житомирського економіко-
гуманітарного інституту

Катерина ШАФРАНОВА
«04» вересня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.16 УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ

Освітньо-професійна програма Менеджмент
(назва освітньої програми)
освітнього рівня бакалавр
(назва освітнього рівня)
галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва галузі знань)
Спеціальність 073 Менеджмент
(шифр і назва спеціальності(тей))
Житомирський економіко-гуманітарний інститут
Обсяг, кредитів: 7 (210)
Форма підсумкового контролю: іспит

Житомир 2023 рік

Робоча програма з дисципліни «Управління інноваціями» для студентів за галуззю знань 07 Управління та адміністрування, спеціальністю 073 Менеджмент за освітньою програмою «Менеджмент»

«25» серпня 2023 року – 31 с.

Розробники:

доцент кафедри менеджменту та туризму, к.е.н., доц. Шафранова К.В.

Викладачі:

доцент кафедри менеджменту та туризму, к.е.н., доц. Шафранова К.В.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри

Протокол від «25» серпня 2023 року № 1

В.о. завідувача кафедри менеджменту та туризму

_____ (Юлія ДИВИНСЬКА)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«25» серпня 2023 року

**Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Менеджмент»**

«25» серпня 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми

_____ (Катерина ШАФРАНОВА)

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	20___/20___	20___/20___	20___/20___	20___/20___
Дата засідання кафедри / циклової комісії				
№ протоколу				
Підпис завідувача кафедри / голови циклової комісії				

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу за адресою: <https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=10564>

Робочу програму перевірено

В.о. завідувача кафедри _____ (Юлія ДИВИНСЬКА)

Зміст

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	6
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7-18
4.1. Анотація дисципліни.....	7
4.2. Структура навчальної дисципліни.....	11
4.2.1. Тематичний план.....	11
4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни.....	13
4.3. Форми організації занять.....	14
4.3.1. Теми практичних занять.....	14
4.3.2. Індивідуальні завдання.....	14
4.3.3. Індивідуальна навчально-дослідна робота.....	15
4.3.3.1. Тематика ІНДЗ (Індивідуальне навчально-дослідне завдання).....	15
4.3.4. Теми самостійної роботи студентів.....	18
5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	20
5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.....	20
5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально- пізнавальної діяльності.....	20
5.3. Інклюзивні методи навчання.....	20
6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	21-25
6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.....	22
6.2. Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру.....	23
6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS.....	24
6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS.....	24
6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS.....	24
6.6. Розподіл балів, які отримують студенти.....	25
6.7. Орієнтовний перелік питань до екзамену	25
7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	28-33
7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю.....	28
7.2. Глосарій (термінологічний словник).....	29
7.3. Рекомендована література.....	32
7.4. Інформаційні ресурси.....	33
8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	33

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 7	Галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u> (шифр і назва)	Вид дисципліни <u>обов'язкова</u> (обов'язкова чи за вибором студента)	
	Спеціальність <u>073 Менеджмент</u> (шифр і назва)	Цикл підготовки <u>професійний</u> (загальний чи професійний)	
Модулів – 1	Спеціалізація <u>073 Менеджмент</u> (назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		4-й	4-й
Індивідуальна навчально-дослідна робота <u>проект</u> (назва)	Мова викладання, навчання та оцінювання: <u>українська</u> (назва)	Семестр	
Загальний обсяг годин – 210		7-й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 7 самостійної роботи студента – 7	Освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>Бакалавр</u>	Лекції	
		45 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	8 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
105 год.	164 год.		
ІНДЗ:			
Вид семестрового контролю: іспит			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: ознайомлення з основними аспектами та принципами інноваційного менеджменту, зокрема з теоретичними основами прийняття управлінських рішень в області обґрунтування інноваційної діяльності, вибору ефективних її напрямків та форм розробки цілеспрямованої програми інвестування, а також „поелементного” удосконалення виробництва.

Завдання: дати визначення теоретичним основам інноваційного менеджменту; дати визначення основним засадам розробки та прийняття інноваційного проекту, а також розвинути практичні навички з приводу вибору того чи іншого методу розробки інноваційного проекту та вміння оцінити його результативність; дати уявлення про особливості і форми реалізації інноваційного проекту, а також навчити управляти ним; ознайомити з основними аспектами організації інновацій, їх фінансування та управління; дати визначення поняття інноваційної продукції підприємства та ознак її класифікації.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: теоретичні основи інноваційного менеджменту; принципи та етапи розробки інноваційного проекту; форми та особливості інноваційного проекту підприємства; поняття інновації, нововведення, інноваційного процесу та інноваційної діяльності; поняття інноваційної продукції підприємства та її класифікацію.

вміти: обґрунтовувати заходи реалізації елементів інноваційної політики; управляти інноваційним проектом підприємства; оцінювати

ефективність інноваційних проектів; визначати ступінь ризику; визначати інструменти інноваційної політики.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Життєздатність економіки будь-якої країни визначається масштабами та якістю накопичення новацій, а саме: нових ідей, технологій, продуктів, управлінських систем, які є результатом розвитку науки та інноваційної діяльності.

У наш час нововведення охоплюють усі сфери людської діяльності, радикально впливають на процес господарювання, змінюють соціально-економічні відносини в суспільстві. Неперервні і постійні інновації стають необхідною та природною формою існування будь-якої фірми, забезпечують їй конкурентоспроможність і виживання на ринку.

Опанування механізму управління інноваційними процесами є передумовою суттєвих радикальних рішень у сфері господарського, політичного і в цілому суспільного життя країни. Принципово нові рішення називаються проривом, що означає розв'язання проблем новим, нетрадиційним шляхом. Це створює новий спосіб мислення і забезпечує ефективніші засоби виходу з кризових ситуацій.

Змістовний модуль I. Теоретичні та правові засади здійснення інноваційної діяльності

Тема 1. Поняття інновацій та інноваційного менеджменту.

Поняття інноваційного менеджменту. Поняття інновації. Характерні випадки нових комбінацій. Визначення поняття „нововведення”. Поняття інноваційної продукції. Інноваційний процес та його основні стадії. Процес реалізації нововведення. Основні причини виникнення та поширення нововведення. Інноваційна діяльність та її види. Класифікація інновацій. Взаємозв'язок розвитку інновацій, науки і техніки. Види інноваційної діяльності. Поняття інноваційне підприємство. Класифікація інноваційних підприємств.

Тема 2. Роль держави в здійсненні інноваційної політики.

Фактори падіння основних показників інноваційної діяльності в Україні. Головна мета державної інноваційної політики. Основні принципи державної інноваційної політики. Організаційно – функціональний механізм державного управління інноваційним процесом в Україні. Українська державна інноваційна компанія та її головні завдання. Інструменти державної інноваційної політики. Форми міжнародного співробітництва в сфері інноваційної діяльності. Засоби реалізації державної інноваційної політики.

Змістовний модуль II. Організація здійснення інноваційної діяльності

Тема 3. Маркетинг в інноваційній сфері.

Поняття та значення маркетингу інновацій. Поняття стратегічного маркетингу. Поняття тактичного маркетингу. Основні характеристики тактичного та стратегічного маркетингу.

Тема 4. Організація та планування інноваційних процесів.

Поняття „організація інновацій”. Основні групи організації наукових досліджень і розробок. Організаційна форма реалізації інновацій. Складові організаційно - інноваційної структури. Види інноваційних структур. Фактори формування організаційних структур наукових підприємств. Вимоги раціональної структури. Основні завдання упровадження наукових інновацій. Важливі умови ефективної організації впровадження наукових інновацій. Поняття „планування інновацій”. Функції планування інновацій. Принципи планування інновацій. Система планування інновацій.

Тема 5. Фінансування та оцінка ефективності інновацій.

Вихідні принципи побудови фінансування інновацій. Основні завдання та елементи системи фінансування інновацій. Фінансування інноваційної науково – технологічної діяльності в Україні. Основні джерела фінансування інновацій. Основні принципи оцінки інноваційних проектів. Методи оцінки економічної ефективності інноваційних проектів.

Змістовний модуль III. Процес управління та визначення ефективності інноваційних проектів

Тема 6. Управління інноваційними проектами.

Поняття „інноваційний проект”. Основні елементи інноваційного проекту. Етапи розробки інноваційного проекту. Основні аспекти контролю за реалізацією інноваційних проектів. Супроводження інноваційного проекту.

Тема 7. Ефективність інноваційної діяльності.

Результати інноваційної діяльності. Патент. Товарний знак. „Ноу - хау”. Промислові зразки. Ліцензійна торгівля. Ліцензійні угоди. Експортна конкурентоспроможність. Внутрішні та зовнішні витрати. Витрати, пов’язані із винахідництвом. Показники управління дефективністю витрат на використання нововведень.

Дисципліни, вивчення яких обов’язково передують цій дисципліні:

Менеджмент та адміністрування, Теорія організації, Економічна теорія (мікро- та макроекономіка)

Міжпредметні зв’язки: Економіка підприємства, Вступ до спеціальності, Теорія організації

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань
	денна форма							заочна форма							
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.	
		у тому числі							у тому числі						
л		сем	пр	лаб	інд	л			сем	пр	лаб	інд			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Модуль 1															
Змістовий модуль 1. Теоретичні та правові засади здійснення інноваційної діяльності															
Тема 1. Поняття інновацій та інноваційного менеджменту	25	6		4			15	24	2		2			20	AP: + CP: +
Тема 2. Роль держави в здійсненні інноваційної політики	25	6		4			15	24	2		2			20	AP: + CP: +
Разом за змістовним модулем 1	50	12		8			30	48	4		4			40	
Змістовий модуль 2. Організація здійснення інноваційної діяльності															
Тема 3. Маркетинг в інноваційній сфері	26	7		4			15	26						26	AP: + CP: +
Тема 4. Організація та планування інноваційних процесів	26	7		4			15	24	2		2			20	AP: + CP: +
Тема 5. Фінансування та оцінка ефективності інновацій	26	7		4			15	26						26	AP: + CP: +
Разом за змістовним модулем 2	78	21		12			45	76	2		2			72	
Змістовий модуль 3. Процес управління та визначення ефективності інноваційних проєктів															
Тема 6. Управління інноваційними проєктами	27	6		6			15	26						26	AP: + CP: +
Тема 7. Ефективність інноваційної діяльності	25	6		4			15	30	2		2			26	AP: + CP: +
Разом за змістовним модулем 3	52	12		10			30	56	2		2			52	
Усього	180	45		30			105	180	8		8			164	

Примітки: AP – аудиторна робота, CP – самостійна робота, ІНДЗ – індивідуальне завдання, МК-модульний контроль

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни Управління інноваціями

Разом: 180 год., лекції – 45 год., практичні заняття – 30 год., самостійна робота – 105 год., підсумковий контроль – 2 год.

Модулі	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3	
Назва модуля	Теоретичні та правові засади здійснення інноваційної діяльності		Організація здійснення інноваційної діяльності			Процес управління та визначення ефективності інноваційних проєктів	
Кількість балів за модуль	10		20			20	
Лекції	1	2	3	4	5	6	7
Теми лекцій	Поняття інновацій та інноваційного менеджменту	Роль держави в здійсненні інноваційної політики	Маркетинг в інноваційній сфері	Організація та планування інноваційних процесів	Фінансування та оцінка ефективності інновацій	Управління інноваційними проєктами	Ефективність інноваційної діяльності
Теми практичних занять							
Самостійна робота	5		5			5	
Тести	5		5			5	
ІНДЗ	15						
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (5 бали)						
Підсумковий контроль	Іспит (30 балів)						

4.3. Форми організації занять

4.3.1 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
Змістовий модуль 1. Теоретичні та правові засади здійснення інноваційної діяльності		
1	Тема 1. Поняття інновацій та інноваційного менеджменту	4
2	Тема 2. Роль держави в здійсненні інноваційної політики	4
Змістовий модуль 2. Організація здійснення інноваційної діяльності		
3	Тема 3. Маркетинг в інноваційній сфері	4
4	Тема 4. Організація та планування інноваційних процесів	4
5	Тема 5. Фінансування та оцінка ефективності інновацій	4
Змістовий модуль 3. <i>Процес управління та визначення ефективності інноваційних проектів</i>		
6	Тема 6. Управління інноваційними проектами	6
7	Тема 7. Ефективність інноваційної діяльності	4
Разом		30

4.3.2. Індивідуальні завдання

1. Підготовка та презентація проекту на тему: «Розробка інноваційного проекту на матеріалах конкретного підприємства».
4. Розв'язання ситуаційних задач.
5. Розв'язання задач.
6. Розв'язання тестових завдань.

4.3.3. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНДР прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- ✓ конспект із теми (модуля) за заданим планом (**2 бали**);
- ✓ конспект із теми (модуля) за планом, який студент розробив самостійно (**3 бали**);
- ✓ анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (**3 бали**);
- ✓ повідомлення з теми, рекомендованої викладачем (**2 бали**);
- ✓ повідомлення з теми (без рекомендації викладача): сучасні відкриття з теми, аналіз інформації, самостійні дослідження (**3 бали**);
- ✓ дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе (**5 балів**);
- ✓ дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **15 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

4.3.3.1. Тематика ІНДЗ

1. Інновація як об'єкт менеджменту.
2. Еволюція інноваційних теорій.
3. Державне регулювання інноваційної діяльності в Україні.
4. Зарубіжний досвід державного регулювання інноваційних процесів.
5. Інноваційна політика: сутність, види, механізми реалізації.
6. Квазістабільність економіки та технологічні прориви.

7. Умови розвитку інноваційної сфери.
8. Моделі й етапи інноваційних процесів.
9. Інноваційні фонди та венчурне підприємництво.
10. Конкурентоспроможність організації як джерело нововведень.
11. Комерціалізація нововведень та інноваційний продукт.
12. Кон'юнктура ринку й аналіз попиту на інноваційний продукт.
13. Використання засобів маркетингу в інноваційному менеджменті.
14. Прогнозування інновацій в діяльності державних організацій.
15. Система планування інновацій.
16. Організаційно-економічні умови забезпечення реалізації нововведень.
17. Логістичні аспекти інноваційної діяльності.
18. Реактивне та активне управління нововведеннями.
19. Досвід інноваційного менеджменту в США.
20. Досвід управління інноваціями в країнах Європейського Союзу.
21. Інноваційна діяльність в Південно-східній Азії.
22. Становлення та розвиток венчурного підприємництва в країнах Заходу.
23. Організаційна система інноваційного менеджменту.
24. Вибір пріоритетних напрямків інноваційної діяльності.
25. Завдання та функції державного службовця в управлінні інноваційними проектами.
26. Оцінка ефективності інвестицій в інноваційний проект.
27. Ефективні форми підтримки науково-технічного прогресу.
28. Національні інноваційні системи: поняття та загальна характеристика.
29. Організаційні форми інноваційного розвитку.
30. Методи фінансування інноваційної діяльності в зарубіжних країнах.
31. Причини та наслідки нерівномірності інноваційної активності в умовах ринкової економіки.

32. Й.Шумпетер – основоположник інноваційної теорії.
33. Сучасні світові тенденції розвитку інновацій.
34. Інновація як джерело економічного зростання.
35. Особливості державної інноваційної політики в Україні.
36. Організаційні форми інноваційного підприємництва в Україні.
37. Досвід функціонування науково-технологічних парків в країнах Європи.
38. Особливості технологічних парків Японії та Китаю.
39. Тенденції інноваційної активності в Україні в контексті глобалізації.
40. Позабюджетні форми підтримки інноваційної діяльності.

Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у таблицях нижче.

**Критерії оцінювання ІНДЗ
(дослідження у вигляді реферату)**

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	2 бали
2.	Складання плану реферату	1 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	3 балів
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	2 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	3 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	2 бали
7	Презентація ІНДЗ	2 бали
Разом		15 балів

Оцінка за ІНДЗ у вигляді реферату: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
13 – 15	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
8-12	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
4-7	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
0-3	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного виконання</i>

4.3.4. Теми самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття інновацій та інноваційного менеджменту	15
2	Роль держави в здійсненні інноваційної політики	15
3	Маркетинг в інноваційній сфері	15
4	Організація та планування інноваційних процесів	15
5	Фінансування та оцінка ефективності інновацій	15
6	Управління інноваційними проектами	15
7	Ефективність інноваційної діяльності	15
	Разом	105

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1. <i>Теоретичні та правові засади здійснення інноваційної діяльності</i>			
Тема 1. Поняття інновацій та інноваційного менеджменту (_4_ год.)	Практичне заняття	2,5	I-II
Тема 2. Роль держави в здійсненні інноваційної політики (_4_ год.)	Практичне заняття, підсумкова модульна контрольна робота	2,5 МК-5	III-IV
<i>Всього: _8_ год.</i>	<i>Всього: 10 балів</i>		
Змістовий модуль 2. <i>Організація здійснення інноваційної діяльності</i>			
Тема 3. Маркетинг в інноваційній сфері (_4_ год.)	Практичне заняття	5	V-VI
Тема 4. Організація та планування інноваційних процесів (_4_ год.)	Практичне заняття	5	VII- VIII
Тема 5. Фінансування та оцінка ефективності інновацій (_4_ год.)	Практичне заняття, підсумкова модульна контрольна робота	5 МК-5	IX-X
<i>Всього: _12_ год.</i>	<i>Всього: 20 балів</i>		
Тема 6. Управління інноваційними проектами (_6_ год.)	Практичне заняття	10	XI-XII
Тема 7. Ефективність інноваційної діяльності (_4_ год.)	Практичне заняття, підсумкова модульна контрольна робота	5 МК-5	XIII- XV
<i>Всього: _10_ год.</i>	<i>Всього: 20 балів</i>		
<i>Разом: _30_ год.</i>	<i>Разом: 50 балів</i>		

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

- *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;
- *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- *практичні*: ситуаційні вправи.

2. *За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації*: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. *За ступенем самостійності мислення*: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. *За ступенем керування навчальною діяльністю*: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із сучасною літературою та підручниками; виконання індивідуальних навчальних проектів.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення.
2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: ситуаційні вправи, приклад.
3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка.
4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, самореалізація.
5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, стимуляційні ігри.
6. Спеціальні методи: супровід, тренінг, трудовий метод.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 3-х модулів.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль n	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
I. обов'язкові							
1.1. Відвідування лекцій	0,5	5	2	6	3		
1.2. Відвідування семінарських і практичних занять							
1.3. Робота на семінарському і практичному занятті	0,6	5	6	6	6		
1.4. Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)							
1.5. Виконання завдань для самостійної роботи	1		3		5		
1.6. Виконання модульної роботи	5		5		5		
1.7. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)	15				15		
Разом		-		-		-	
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 50							
II. Вибіркові (за вибором студента)							
Виконання завдань для самостійного опрацювання							
2.1. Складання ситуаційних завдань із різних тем курсу	5						
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики	5						
2.3. Складання ділової гри з конкретним прикладним матеріалом з будь-якої теми курсу	5						
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу	10						
2.5. Участь у науковій студентській конференції	10						
2.6. Дослідження українського чи закордонного досвіду	10						
Разом		-		-		-	
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 10							
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 70							

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
45 – 53	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
36 – 44	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
21 – 35	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 20		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
30 – 35	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
24 – 29	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
14 – 23	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 13		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен			
90 – 100	<i>відмінно</i>	5		A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2		FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.6. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Сума	
Змістовий модуль 1,2					МК- I,II	Змістовий модуль 3		МК-II		Підсумковий тест (екзамен)
T1	T2	T3	T4	T5		T6	T7			
7	7	8	8	8	10	10	7	5	30	100

6.7. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Що таке «інноватика» як наука?
2. Дайте визначення поняттям «новація», «інновація», «нововведення», поясніть їх відмінності і наведіть приклади.
3. Яка роль новацій і «нововведень» у розвитку суспільства?
4. Що таке винахід і відкриття? Чим вони відрізняються від нововведення?
5. Що таке базисні нововведення? Наведіть приклад.
6. Дайте характеристику поліпшуючим інноваціям. Наведіть приклад.
7. Розкрийте сутність «життєвого циклу» інновацій. Назвіть основні етапи і характеристики життєвого циклу інновацій.
8. Що таке інноваційна діяльність? Яке місце вона посідає в інноваційному процесі?
9. Як формується ринок новацій, ринок капіталів та ринок конкуренції? Дайте їм характеристику.
10. Які чинники впливають на інноваційну діяльність?
11. Що таке інноваційна інфраструктура і яка мета її створення?
12. Розкрийте сутність поняття «технологія». Що розуміється під сучасними технологіями?
13. Що таке «технологічний уклад»?
14. З якою метою використовується S-подібна логістична крива в інноватиці?

15. Дайте характеристику п'ятому технологічному укладу. Наведіть приклади.
16. Як ви ставитесь до теорії SINIC? Розкрийте її зміст.
17. Охарактеризуйте теорію розвитку як об'єктивний процес змін.
18. У чому полягає сутність циклічної концепції розвитку? Наведіть приклад.
19. Що таке інноваційний цикл?
20. У чому полягає сутність теорії «Великих циклів» М. Кондратьєва?
21. Розкрийте сутність інноваційної теорії Й. Шумпетера. Чому вона називається класичною?
22. Який внесок зробив Г. Менш у розвиток інноваційної теорії, у чому її сутність та практичне значення?
23. Назвіть основні положення теорії інноваційного підприємництва.
24. Що таке теорія «прискорення»? Наведіть приклади.
25. Дайте характеристику соціально-психологічній концепції теорії нововведень.
26. Що таке S-подібна логістична крива і яку роль вона виконує в аналізі інноваційного розвитку?
27. Чи можливо теоретично обґрунтувати майбутнє людства, керувати розвитком цивілізації, спираючись на консолідацію наукових сил і об'єднання зусиль дослідників різних країн?
28. Чому науково-технічне лідерство вважається гарантією економічного розвитку, а не мінерально-сировинна база чи енергетика?

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Опорний конспект лекцій; методичні вказівки; орієнтовна тематика реферативних досліджень, творчих робіт, повідомлень; ілюстративні матеріали; запитання і завдання до іспиту; завдання для проведення комплексної контрольної роботи (ККР).

7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю

Для інклюзивного навчання:

- методики диференційованого підходу до процесу навчання й оцінювання знань, умінь і здібностей студентів з інвалідністю;
- наявність навчально-методичної літератури в електронному, друкованому форматах для осіб з інвалідністю;
- дидактичні матеріали та засоби навчання осіб з інвалідністю для дистанційної та відкритої форм навчання.

7.2. Глосарій (термінологічний словник)

Авторське право — сукупність національних і міжнародних норм, що регулюють відносини стосовно створення і використання інтелектуального продукта.

Адаптація — процес пристосування будь-якої системи (людини, організації) до існуючих чи мінливих умов середовища.

Активізація — це інтенсифікація трудової діяльності працівників на основі підвищення творчого потенціалу особистості і колективу.

Взаємодія «наука — виробництво — споживання» — структурні ланки ланцюга від наукової діяльності до техніко-виробничої та маркетингової, історичний генезис взаємозв'язку науки з технікою, виробництвом, споживанням. Але розвиток науки визначається не тільки потребами технічного прогресу, а й соціальними потребами.

Винахід — вирішення технічної проблеми на основі використання систематичних знань. Об'єктом винаходу можуть бути: пристрій, спосіб, речовина, механізми, штам мікроорганізму, культури клітин рослин тощо.

Високі технології — технології, які стануть визначальними в постіндустріальному суспільстві, наприклад, біотехнології, робототехніка, штучний інтелект.

Відкриття — виявлення раніше невідомих властивостей, законів, явищ об'єктивно існуючого світу, що вносять корінні зміни в рівень нашого пізнання. Відкриття є базою для винаходів.

Генератор ідей, або концептолог. Це спеціаліст, здатний сконструювати концепцію, об'єднавши множину ідей, а отже, і видів дослідницької діяльності.

Горизонтальна структура — структура, яка координує діяльність на основі ділового спілкування та обміну інформацією між відділами. Співвідношення вертикальної та горизонтальної структур визначає характер компанії.

Гуртки якості — форма групової творчості. Виникли в Японії 1962 р. як метод новаторства, творчого пошуку, ділової активності та саморозвитку працівника.

Делегування — наділення працівників владними повноваженнями, обов'язками і відповідальністю.

Децентралізація — делегування повноважень і відповідальності структурним підрозділам. Закономірний процес, що відбувається в міру зростання масштабів і складності систем управління.

Диверсифікація — термін виник у 50-х роках ХХ ст. Поєднання в рамках фірми широкого кола галузей промисловості, транспорту, торгівлі. Спирається на розвиток НТП.

Диверсифікація продукту — введення нових продуктів, варіації продукту — змінювання однієї чи кількох властивостей продукту, вже пропонованого на ринку. Мета диверсифікації — пристосування продукту до різних потреб клієнта.

Довгострокові (сталі) тенденції — ознаки зростання чи занепаду в конкретній фірмі, галузі чи економіці в цілому, що спостерігаються протягом тривалого періоду.

«Дологічні» передумови досліджень — художньо-образна основа інтелектуальної діяльності мислення: асоціативні здібності, інтуїція, які, як показує історія великих відкриттів, дають поштовх до наукової творчості та допомагають у пошуках.

Дослідно-конструкторські роботи (ДКР) — конструювання, випробування та впровадження наукових досягнень у виробництво. Мета ДКР — створення зразків нової техніки, їх випробування, обробка технології виготовлення.

Ефективність нововведень — оцінюється економічним та соціальним ефектом. Економічний ефект полягає в тому, що можна випускати принципово нову, якіснішу продукцію, яка задовольняє нові потреби. Соціальний ефект полягає в якісному змінюванні умов праці, рівня життя.

«Еврика» — західноєвропейська програма, прийнята в 1985 р. за ініціативою Франції як альтернативна щодо програми СОІ. У здійсненні програми беруть участь 19 держав. Мета «Еврики» — стимулювати розвиток передових напрямів НТП у західноєвропейських країнах, аби підняти їх конкурентоспроможність на світових ринках наукоємної продукції.

Інноваційна дифузія — рівень сприйняття та поширення новації. Створення умов для тиражування нововведень.

Інноваційна діяльність — спрямована на пошук можливостей, які забезпечують практичне використання наукового, науково-технічного результату та інтелектуального потенціалу з метою одержання нового чи поліпшеного продукту, способу його виробництва та задоволення суспільних потреб у конкурентоспроможних товарах і послугах.

Інноваційна сфера — система взаємодії інноваторів, інвесторів, товаровиробників конкурентоспроможної продукції та послуг і розвиненої інфраструктури.

Інноваційний лаг — проміжок часу між виникненням новинки і втіленням її у нововведення.

Інноваційний менеджмент — сукупність організаційно-економічних, психологічно-соціальних методів, форм та способів управління всіма стадіями інноваційного процесу. Інноваційний менеджмент — це такий спосіб дій, який забезпечує сприятливі умови для розвитку інноваційного процесу. Інноваційний менеджмент — це управління змінами.

Інноваційний потенціал держави — сукупність засобів і можливостей у галузі освіти та виробництва, які втілюють найновіші досягнення НТП. Показники інноваційного потенціалу: обсяг нагромаджених теоретичних та практичних знань у різних галузях суспільної діяльності; здатність використовувати та поширювати ці знання; наявність підготовлених кадрів високої кваліфікації в галузі науково-технічної та практичної діяльності; матеріально-технічної і фінансової бази науки для проведення дослідів, експериментів з упровадження ідей нової техніки, продуктів, технологій, організаційно-управлінських форм та методів з підготовки кадрів, розробки та поширення інновацій. Інноваційний потенціал визначає можливості розвитку науки в майбутньому; забезпечує лідерство держави на світовій арені.

Інноваційний процес — це процес створення, поширення та втілення новації, яка задовольняє нові суспільні потреби. Складається з окремих стадій, що відрізняються організацією праці, управління, фінансуванням.

Інноваційний розвиток — розвиток науки, техніки, досвіду, знань. Це процес, під час якого наукова ідея доводиться до практичного використання.

Інноваційні проекти — це складні програми, створені для впровадження технічних, технологічних або інших новацій, що їх здійснюють наукові та проектні заклади в певний проміжок часу.

Інноваційні стратегії — стратегії промислових компаній (підприємств), орієнтованих на цінності, що є головними в роботі підрозділів НДДКР.

Інновація управління — процедури управління, заходи, інформаційні системи, оргструктури, які вперше застосовуються на підприємстві.

Інтегральний інтелект — це група людей, підібрана відповідним чином, і комплекс відносин між ними, процесуальна організація їх діяльності, соціально-психологічна атмосфера роботи, певна гармонія людських якостей, система інтелектуальної взаємодії, що є головним чинником інноваційних, наукових досліджень.

Інтеграція — процес об'єднання виробництва, науки, господарських, дослідних установ, соціальної сфери.

Інтелектуальна власність — авторське право на використання патентів, ліцензій, товарних знаків, програмного забезпечення.

Інтелектуальний продукт — продукт інтелектуальної діяльності, який є товаром в умовах ринку. Інтелектуальний продукт — знання, теорії, відкриття, винаходи, ноу-хау.

Інтернаціональність науки — результати фундаментальних досліджень досить швидко стають відомі у світі і широко використовуються.

7.3. Рекомендована література

Основна

1. Буняк Н.М. Інноваційний менеджмент : конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 132 с.
2. Інноваційний менеджмент: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів спеціальності 113 «Прикладна математика» освітньо-професійної програми «Наука про дані та математичне моделювання» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: С.О. Пермінова, Т.В. Лазоренко. – 2021.125 с.
3. Копитко М. І. Управління інноваціями: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни у схемах і таблицях. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 292 с.
4. Микитюк П. П. Інноваційний менеджмент: підруч. / П. П. Микитюк, В. Я. Брич, М. М. Шкільняк, Ю. І. Микитюк – Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2019. – 518 с.
5. Михайлова Л.І., Гуторов О.І., Турчіна С.Г., Шарко І.О. Інноваційний менеджмент : навч. посібник / Л.І. Михайлова, О.І. Гуторов, С.Г. Турчіна, І.О. Шарко. – Вид. 2-ге, доп. – Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 234 с.
6. Алейнікова О.В., Притула Н.М. Інноваційний та інвестиційний менеджмент. Навчальний посібник. — Київ: ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2016. – 614 с.

7. Безгін К. С. Управління інноваціями: Навчальний посібник / К.С. Безгін, Ю.М. Клименко // Заг. ред. К.С. Безгіна. – Вінниця: ДонНУ, 2017. – 207 с.
8. Шевченко Л. С. Стратегічний інноваційний менеджмент: навч. посіб. Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2019. 155 с.

7.4. Інформаційні ресурси

(нормативна база, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо)

1. Закон України «Про наукові парки» від 25.06.2009 № 1563-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 1 червня 2012 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні»// Відомості Верховної Ради України, 2013 р., №13.

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	кафедральний ноутбук	проектор, крейда
Практичне заняття	наочні та роздаткові матеріали, кафедральний ноутбук	приміщення аудиторного фонду, проектор для ІНДЗ